

Ατζέντα Κοινωνικής Πολιτικής

1999		2004
------	---	------

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων
Ευκαιριών

2002/0110(COS)

26 Ιουνίου 2002

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και
Ίσων Ευκαιριών

προς την Επιτροπή Ελευθεριών και
Δικαιωμάτων των Πολιτών, Δικαιοσύνης και
Εσωτερικών Υποθέσεων

σχετικά με την πρόταση κανονισμού του
Συμβουλίου που αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία
και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων
σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής
μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ)
αριθ. 1347/2000 και τροποποιεί τον κανονισμό
(ΕΚ) αριθ. 44/2001 όσον αφορά τα θέματα
διατροφής

(COM(2002) 0222 – C5-0234/2002 –
2002/0110((COS))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Άννα Καραμάνου

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Κατά τη συνεδρίασή της στις 22 Μαΐου 2002,
η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων
Ευκαιριών όρισε συντάκτρια γνωμοδότησης την
Άννα Καραμάνου.

Κατά τις συνεδριάσεις της στις 17 και 18 Ιουνίου
2002, η επιτροπή εξέτασε το σχέδιο
γνωμοδότησης.

Κατά την τελευταία ως άνω συνεδρίαση, η επιτροπή ενέκρινε τις ακόλουθες τροπολογίες ομόφωνα.

Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές: Olga Zrihen Zaari, ασκούσα την προεδρία· Jillian Evans, ασκούσα αντιπρόεδρος· Άννα Καραμάνου συντάκτρια γνωμοδότησης· Maria Antonia Avilés Perea, Regina Bastos, Lissy Gröner, Mary Honeyball, Miet Smet, Elena Valenciano Martinez-Orozco, Olle Schmidt.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η δημιουργία ενός εναρμονισμένου και ενιαίου δικαστικού χώρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στην αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων σε όλα τα κράτη μέλη. Τούτο αποτελεί πραγματική ανάγκη στο παρόν στάδιο της ευρωπαϊκής ενοποίησης, καθώς τα σύνορα μεταξύ των κρατών μελών καταργούνται και η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων καθιστά την Ευρωπαϊκή Ένωση ενιαία επικράτεια και, ως εκ τούτου, ενιαίο δικαστικό χώρο. Αυτό ισχύει όχι μόνο για τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΕ, αλλά και για τα ζητήματα που μέχρι τώρα ρυθμίζονταν αποκλειστικά εντός των εθνικών συνόρων, όπως ο τομέας του οικογενειακού δικαίου.

Η αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων σε θέματα διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού, ακύρωσης του γάμου και γονικής μέριμνας διέπεται από τον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Μάρτιο του 2001· τα θέματα που αφορούν τη διατροφή διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001. Η Επιτροπή πρότεινε αρχικά έναν άλλο κανονισμό που θα διέπει την αναγνώριση και επιβολή των δικαστικών αποφάσεων σε θέματα γονικής μέριμνας, με κατάργηση των πολύπλοκων απαιτήσεων για την επιβολή αυτή σε άλλο κράτος μέλος

(κατάργηση του *exequatur*). Επιπλέον, υπήρξε και μια πρόταση για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικών με την απαγωγή παιδιών (γαλλική πρωτοβουλία). Έτσι, η Επιτροπή αποφάσισε να προτείνει τη δημιουργία ενός ενιαίου νομικού μέσου που να καλύπτει όλους αυτούς τους τομείς. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησε με αυτή την πρωτοβουλία, και η παρούσα πρόταση είναι το αποτέλεσμα αυτής της απόφασης.

Συνεπώς, ο προτεινόμενος κανονισμός αποβλέπει στην εξεύρεση ισορροπίας ανάμεσα στη διασφάλιση ότι οι δικαστικές αποφάσεις θα αντικατοπτρίζουν πάντοτε το καλύτερο συμφέρον του παιδιού και στη δυνατότητα να αναγνωρίζονται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε ένα κράτος μέλος, γι' αυτό και θα πρέπει να υποστηριχθεί από την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών, υπό τον όρο ότι θα ληφθεί δεόντως υπόψη η ασθενέστερη οικονομική και κοινωνική κατάσταση των γυναικών που είναι δικαιούχοι γονικής μέριμνας.

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών καλεί την Επιτροπή Ελευθεριών και Δικαιωμάτων των Πολιτών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να ενσωματώσει στην έκθεσή της τις ακόλουθες τροπολογίες:

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή ^[1]	Τροπολογίες του Κοινοβουλίου
---	------------------------------

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 8α (νέα)

(8α) Σε περιπτώσεις διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, η γονική μέριμνα ανατίθεται τις περισσότερες φορές στις μητέρες οι οποίες, όπως έχει αποδειχθεί, βρίσκονται συνήθως σε ασθενέστερη οικονομική κατάσταση από τους άντρες, και το σοβαρό αυτό εμπόδιο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη.

Αιτιολόγηση

Οι υποθέσεις διασυννοριακής αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων συνεπάγονται τις περισσότερες φορές μεγάλο κόστος και προσπάθειες· τούτο δεν πρέπει, ωστόσο, να εμποδίζει τους γονείς που δεν έχουν οικονομικά ή άλλα μέσα από το να ζητούν την επιστροφή του παιδιού. Επιπλέον, είναι στατιστικώς αποδεδειγμένο ότι οι γυναίκες βρίσκονται σε ασθενέστερη οικονομική κατάσταση από τους άνδρες, πολλώ δε μάλλον αν έχουν την ευθύνη/μέριμνα του παιδιού ή των παιδιών ύστερα από δικαστικό χωρισμό, ακύρωση του γάμου ή διαζύγιο.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 12α (νέα)

<i>(12α) Προκειμένου να διευκολυνθούν οι ευχερείς επαφές με τις αρμόδιες αρχές, πράγμα που είναι προς όφελος του παιδιού, θα πρέπει να παρέχεται η κατάλληλη υποστήριξη όπως στοιχειώδης νομική κατάρτιση, στους γονείς που την έχουν ανάγκη, ιδίως δε σε αυτούς που έχουν τη λιγότερη πείρα σε αυτού του είδους τις επαφές.</i>

Αιτιολόγηση

Η επιστροφή του παιδιού σε περιπτώσεις απαγωγής ή μη ορθής άρνησης πρόσβασης

απαιτεί καλή γνώση και κατανόηση των νομικών δικαιωμάτων γονικής μέριμνας και των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και την ικανότητα υποστήριξης των δικαιωμάτων αυτών στις αρμόδιες αρχές. Οι γονείς ή δικαιούχοι γονικής μέριμνας δεν πρέπει να στερούνται το δικαίωμά τους να ενεργούν λόγω έλλειψης πείρας ή στοιχειωδών γνώσεων στο συγκεκριμένο τομέα.

Τροπολογία 3

Άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο (γ)

(γ) η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων έχει γίνει δεκτή από τους συζύγους και συνάδει προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.	(γ) η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων έχει γίνει δεκτή εν πλήρη γνώσει των συνεπειών από τους συζύγους και συνάδει προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.
---	--

Αιτιολόγηση

Τα δικαστήρια πρέπει να καθιστούν σαφές ποιες είναι οι συνέπειες αποδοχής της δικαιοδοσίας τους και να διασφαλίζουν ότι οι γονείς ή δικαιούχοι της γονικής μέριμνας κατανοούν πλήρως αυτές τις συνέπειες.

Τροπολογία 4

Άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο (α)

(α) όλοι οι δικαιούχοι γονικής μέριμνας έχουν δεχτεί τη δικαιοδοσία κατά τη στιγμή που ασκήθηκε η προσφυγή.	(α) όλοι οι δικαιούχοι γονικής μέριμνας έχουν δεχτεί τη δικαιοδοσία κατά τη στιγμή που ασκήθηκε η προσφυγή, υπό τον όρο ότι έχουν κατανοήσει πλήρως τις συνέπειες αυτής της αποδοχής .
---	---

Αιτιολόγηση

Τα δικαστήρια πρέπει να καθιστούν σαφές ποιες είναι οι συνέπειες αποδοχής της δικαιοδοσίας τους και να διασφαλίζουν ότι οι γονείς ή δικαιούχοι της γονικής μέριμνας κατανοούν πλήρως αυτές τις συνέπειες.

Τροπολογία 5

Άρθρο 16, στοιχείο (β)α (νέο)

<i>(β)α. εάν η μη ανάληψη των απαιτούμενων ενεργειών οφείλεται στην έλλειψη νομικών γνώσεων του αιτούντος.</i>

Αιτιολόγηση

Αν ο αιτών δεν έχει αναλάβει τις απαιτούμενες ενέργειες λόγω της έλλειψης κατανόησης των απαιτήσεων ή της διαδικασίας ή της γλώσσας, ο σύζυγος ή το παιδί δεν πρέπει να στερούνται τα δικαιώματά τους· τα δικαστήρια πρέπει να διακριβώνουν κατά πόσον η μη ανάληψη των απαιτούμενων ενεργειών είναι το αποτέλεσμα έλλειψης κατανόησης και να διευκολύνουν τον αιτούντα.

Τροπολογία 6

Άρθρο 25, παράγραφος 2α (νέα)

<i>2α. Οι κεντρικές αρχές πρέπει να παρέχουν την κατάλληλη υποστήριξη και συμβουλές στους γονείς που, λόγω απροθυμίας ή ηθικής ή οικονομικής αδυναμίας, εμποδίζονται από το να ασχοληθούν με τις επίσημες διαδικασίες και τις νομικές απαιτήσεις.</i>
--

Αιτιολόγηση

Η επιστροφή του παιδιού σε περιπτώσεις απαγωγής ή μη ορθής άρνησης πρόσβασης απαιτεί καλή γνώση και κατανόηση των νομικών δικαιωμάτων γονικής μέριμνας και των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και την ικανότητα υποστήριξης των δικαιωμάτων αυτών στις αρμόδιες αρχές. Οι γονείς ή δικαιούχοι γονικής μέριμνας δεν πρέπει να στερούνται το δικαίωμά τους να ενεργούν λόγω έλλειψης πείρας ή στοιχειωδών γνώσεων στο συγκεκριμένο τομέα.

[1] ΕΕ C